

پنجمین دلیل انحصارطلبی دولتی و راه
بخش خصوصی، تجارب تلخ، سوءتدبیرها و به
فسادناکود برخی واداری‌ها به بخش خصوصی
۸۰ و ۹۰ است. این موارد، نگرانی‌هایی را در مسئو
نظام و مردم ایجاد کرده‌هایی را آنها بسیار دشو
برابر این همپای اعتنای جدی به بخش خصوصی
نیاز بر داشتن موانع از سرانجام، باید سازوکارها
وظیفاتی این حوزه را تدقیق و سالم‌سازی کرد تا از
تلخ دوباره تکرار نشود.

پنجمین دلیل انحصارطلبی دولتی و رانداندن به بخش خصوصی، تجارب تلخ، سوءتدبیرها و بعضاً روند فسادآلود برخی واگذاری‌ها به بخش خصوصی در دهه ۷۰ و ۸۰ است. این موارد، نگرانی‌های رادر مسئولان عالی‌رتبه مردم‌ایجاد کرد که رهایی‌زات‌آنها بسیار دشوار گردید؛ بنابراین همپای اعتنای جدی به بخش خصوصی و تلاش برای برداشتن موانع از سر راه آن، باید سازوکارهای اجرایی و نظارتی این حوزه را دقیق و سالم‌سازی کرد تا آن تجارب تلخ دوباره تکرار نشود.

البته این راه‌فرواموش نکنیم که ابطال برخی واگذاری‌ها به بخش خصوصی، این بخش را نسبت به ورود به سرمایه‌گذاری‌های کلان بلندمدتین کرده و به اعتماد این بخش آسیب وارد کرده است.

چگونه است که برای جذب سرمایه‌یگانگان که هر لحظه ممکن است کشور را ترک کنند، تلاش می‌کنیم ولی حاضر به جلب اعتماد سرمایه‌گذار داخلی نیستیم؟

ششمین دلیل، عدم مهارت لازم در برخی مدیران دولتی و محافظه‌کاری و ریسک‌ناپذیری آنان است. تصمیم‌گیری، تصمیم‌گیری است یا عدم، حداقل یکی از مهم‌ترین وظایف مدیران است و می‌خواهد که متأسفانه تعدادی از مدیران آمادگی لازم برای انجام چنین تصمیماتی را ندارند. هفتمین عامل، وجود برخی تصمیم‌سازان که در عرصه تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری، تداوم مقادیری از اندیشه دهه شصت در برخی تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران کشور غیرقابل انکار است؛ اندیشه‌ای است که ممکن است با لعاب عدالت‌خواهی و تزیین‌شدن و موجه جلوه‌کنند این تفکر، بخش خصوصی را در پرتو تفکیر سرراه ناساز، رازالصفت و فاعلان این عرصه رازد قلمداد می‌کند.

هشتمین دلیل و آخرین موردی که در این یادداشت به آن اشاره می‌کنم، تنگ‌نظری است. عده‌ای به‌دلیل گوناگون چشم‌دیدن تمکن و ثروت را برای دیگران ندارند. بولی حاضرند نظاره‌گر فقر و نداری گسترده باشند. ثروت و تولید ثروت در اسلام نه تنها مذموم نیست که ممدوح بوده و مورد تشویق هم قرار گرفته؛ البته مشروط به رعایت ضوابط کسب حلال.

پایان بخش این یادداشت، بازخوانی قسمتی از بیانات رهبر انقلاب در سخنرانی نوروزی ۱۳۸۷ در حرم رضوی است. «اگر ما در کشورمان چهار پنج نقطه ضعف مهم داشته باشیم، در اس همة این ها مسأله اقتصاد کشور است. اقتصاد کشور اضافه ایکی از نقاط ضعف ما است. البته، بسیاری از سیاست های اقتصاد میراث گدشتگان است؛ گدشتگان» یعنی گدشتگان قبل از انقلاب، بعضی هم بعد از انقلاب پدید آمده...

شاید بشود گفت مهم‌ترین مشکل اقتصاد م
تصدی‌گری دولتی است. بیشترین توجه ما در دهه ۶۰ به
این مساله بود که کلید اقتصاد کشور را به دولت بسپريم؛
این به اقتصاد ما ضربه زد؛ این مربوط به خود ما است، ما
خودمان کردیم. شاید مهم‌ترین نقطه ضعف اقتصاد ما
تصدی‌گری افراطی دولت است. وقتی که مردم از مدیریت
اقتصادی و فعالیت اقتصادی کنار می‌مانند، کارهای
بزرگ، شرکت‌ها تهی می‌شوند؛ تولیدهای ثروت‌ساز برای
در اختیار دولت قرار می‌گیرد و در اختیار فعالان اقتصادی
از مردم قرار نمی‌گیرد؛ همین مشکلاتی پیش می‌آید که
ما امروز در اقتصادمان مشاهده می‌کنیم. مهم‌ترین
مشکل ما «دولتی‌بودن اقتصاد» است. در ارائه و اعلام
سیاست‌های اقتصادی اصل ۴۴ با کمک کارشناسان
متعدد با دقت روی این کار کردیم. یعنی کارشناس‌ها کار
کردند- و سیاست‌ها ابلاغ شد. بنای این سیاست‌ها بر
این بود که ما مدیریت‌ها و فعالیت‌های اقتصادی مورد-
نیاز مردم را به مردم بسپريم؛ البته بعضی از بخش‌ها
هنست که ما مردم طالب آن نیستند یا احتمالا باید در اختیار
دستگاه‌های دولتی باشد. آنها به‌کنار، اما بخشهای مهم
اقتصاد باید در اختیار مردم باشد. بارها این را تکرار کردیم
که بنگاه‌های دولتی، شرکت‌های دولتی، شرکت‌های
شبه‌دولتی- که با تعبیر زشت «خصولتی» از آنها یاد
می‌کنند که تعبیر خوبی نیست؛ [بلکه] شبه‌دولتی
است- باید با بنگاه‌های خصوصی رقابت کنند و
بگذارند تولید را مردم انجام دهند. ما آن‌روزی که همه
سر رشته کارها را دست دولت دادیم، به این نیت این کار
را کردیم که عدالت اقتصادی برقرار شود؛ و عدالت
اقتصادی برقرار نشد... دولت تصدی‌گری را بایستی کم
کند، نظارت را باید زیاد کند؛ دخالت را کم کند، نظارت
را زیاد کند- مراقبت نکند... امروز به یکی از اسباب
اساسی که دولت محترم باید انجام بدهد، این است
که با دقت، با مراقبت، با نظارت لازم، مدیریت‌های
اقتصادی را به خود مردم بسپارد.»

[illegible]

وظیفه شرعی و اخلاقی و انسانی خودی می دانیم.

وی با تأکید بر ضرورت بهبود روابط ایران و افغانستان گفت: ما بایداره را برادری را در پیش بگیریم؛ دولت‌ها می‌آیند و می‌روند اما ملت‌ها همواره می‌مانند و در کنار هم زندگی می‌کنند و زندگی خواهند کرد و بنابراین برای هر کاری برای تأمین منافع ۲ ملت ۲ تصمیم داریم. شورای عالی امنیت و سیاست‌های افغانستان خاطرشان کرد: وقت باید حیات‌هاست و نه کشور باید ادامه دهد زیرا در سایه این وقت آمده‌ها، برخی مشکلات جزئی میان دو کشور از جمله مسائل مرزی اگر پیش بیاید، حل و فصل می‌شود.

رئیس‌الوزاری حکومت افغانستان نیز در این دیدار ضمن قدردانی از همکاری جمهوری اسلامی ایران در میزبانی طولانی مدت از مهاجرین افغان گفت: میزبانی سخاوتمندانه از مردم ایران از مهاجران و پناهجویان افغان بسیار ارزشمند است و ما خود را قدرندیم. رئیس‌الوزاری حکومت افغانستان با اشاره به حقیقه ایران از همه‌دست‌تصریح کرد: حکومت سرپرست افغانستان سابقه‌ای طولانی در همکاری با ایران را ندارد و به وزارتخانه‌های آب و کشاورزی دستور داده‌ام آب باید به‌سوی ایران روان شود. وی افزود: در صورتی که یک قطره آب در اختیار داشته باشیم آن را با برادر ایرانی خود تقسیم می‌کنیم.

ملاحسن آخندگفت: میان ایران و افغانستان در خصوص حقایقه هیرمند معاهده مشخصی وجود دارد اما اگر معاهده ای هم نبوده برادران ایرانی خود را از آب محروم نمی کنیم و این امر را یک

دیدار عراقچی با

در کابل با شورای علمی شیعه افغانستان هم دیدار داشت و با قدرانی از میزبانان در ارتباط افغانستانی در ۴۵ سال گذشته بود. از افغانستانی‌ها هم مدارس و دانشگاه‌های ایران، بر گسترش تماسی با سورهام و شیعه و سنی، در جهت ارتقای وحدت اسلامی تاکید کردند.

نوذر شفیعی | تحلیلگر مسائل شبه قاره

یکی از عناوین اصلی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران سیاست همسایگی است و اساس کشور های همسایه از اولویت های سیاست خارجی کشورمان هستند. البته مسائل امنیتی و فرهنگی و ظایر آن نیز در چارچوب دیپلماسی جمهوری اسلامی ایران مورد توجه هستند اما در شرایط فعلی، یکی از مهم ترین اولویت ها مباحث اقتصادی است. به ویژه از آنجکه دشمنان جمهوری اسلامی ایران به ویژه در دوره ریاست جمهوری دوم دونالد ترامپ، حساب ویژه ای روی تحریم و فشار حداکثری باز کرده اند. بر همین اساس یکی از موضوعاتی که می تواند در راینی با همسایگان در اولویت باشد، بحث اقتصادی و روزدن تحریم هاست. در سفر وزیر خارجه کشورمان نیز مشاهده کردیم که یک هیات اقتصادی، وزیر خارجه را همراهی می کرد و این مساله نشان دهنده اهمیت ابعاد اقتصادی این سفر است. البته در روابط ایران و افغانستان، یک سری مسائل مهم و حیاتی وجود دارد که باید برای آنها تدبیری اندیشیده شود. یکی از آنها مسئله آب به بطور کلی است و به نظر حقیر هیرمند، سیاست طرح آب در افغانستان که با احداث سد، این بهای ورودی به ایران که از افغانستان است، اندیشیده است. مهار کند و برای باید این مساله بسیار مهم، تدبیری اندیشیده شود. مساله بعد بازگشت مهاجران است و برای بازگرداندن مهاجران افغان به کشورشان باید یک سری اقدامات انجام شود. بخشی از این

پسگیری منافع ملی کشورمان از طریق تعامل و چاره‌اندیشی در مورد علایق و نگرانی‌های مشترک است. این سفر می‌تواند نقطه عطفی در بهره‌گیری از پیوندهای فراوان دو ملت برای تأمین منافع متقابل دو کشور باشد.»

محمد حسین زنجبران، مشاور وزیر امور خارجه کشورمان با ارائه گزارشی از برنامه‌های سفر سیدعباس غراچي به کابل در صفحه‌های اينستاگرامش گفت: «اين اولین سفر یک مقام عالی‌رتبه ايران از زمان روی کار آمدن طالبان در کابل محسوب می‌شود که سفری فشرده با همراهی عیادت ویژه اقتصادی از ايران است.» وی و به‌اشاره به همراه غراچي با امیرخان متقی، وزیر امور حکومت سرپرستی افغانستان گفت که در اين دیدار بر اهميت ساماندهی مهاجران افغاني و ضرورت باگشت آنها به کشورشان با عزت تأکید شد. زنجبران همچنین با اشاره به بحث «حجاب‌بانان ايران از بهرینند» گفت طرف افغان تأکید داشت تمام امکانات فنی تسبیح شده که آب‌ها به سمت ايران حرکت کند و هدر نرود. وزارت دفاع، جمعی از زنان ايران حاضر در افغانستان، اعضای شورای علمای شیعه افغانستان و وزرای کشاورزی و صنعت و معادن طالبان از ديگر برنامه‌ها اعلام شده اين سفر بود.

به گفته رنجبران، حدود ۱۵ تاجر ایرانی در این سفر حضور دارند و حکومت سرپرستی افغانستان در این دیدارها به شدت از سرمایه‌گذاری در افغانستان استقبال کرده است. ایران نیز علاقه‌مند به بهره‌برداری از این فرصت است.

عبداللطیف نظری، معاون وزارت اقتصاد حکومت طالبان در کابل، به سفر عراقچی به افغانستان در شبکه «ایکس» تأکید کرد: این سفر در نزدیک شدن مناسبات کابل و تهران و تقویت همجواری مسالمت‌آمیز و همکاری‌های دوستانه میان دو کشور در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، تجاری و ترانزیتی نقش مهم ایفا می‌کند. وی با اذعان به این‌که افغانستان هشتاد و یک کشور همسایه با مشترکات تاریخی و تمدنی فراوان است، توندان اظهار داشت که همکاری‌های مشترک در زمینه‌های مختلف ایران، افغانستان و دولت راتأمین کند. نظری در شبکه ایکس نوشت: افغانستان تمایل دارد بر اساس حسن همجواری، احترام متقابل و عدم‌مداخله در امور دیگران، همکاری و روابط خود را با همسایگان از جمله ایران در زمینه‌های اقتصادی، تجاری، انرژی، ارتباطات حمل‌ونقل و پیوندها رهن گسترش و تعمیق دهد.

خبرگزاری آوای افغانستان در تحلیلی رابع به اهمیت سفر عراقچی به کابل نوشت: «در سال‌های اخیر، برخی تحلیلگران ا کاهش اهمیت افغانستان در سیاست خارجی ایران سخن گفته بودند، اما اقدامات اخیر، به ویژه پس از انقلاب سبزخاندگیلی، به عنوان سربلندترین سفارت ایران در کابل، نشان می‌دهد دولت ایران به دنبال تقویت روابط خود با افغانستان است. این سفر می‌تواند به عنوان گامی جدی در راستای احیای این روابط و آغاز فصل جدیدی از تعاملات میان دو کشور تلقی شود.»

عراقی همچنان که در دیدار خود دمشق در شرایط پیشروی
توریست های تحریرالاشام به رستوران رفته بود تا دینیامی
همراه با طمانینه محور مقاومت را به نمایش بگذارد، در حاشیه
سفر و حضورش در بیست و یکمین اجلاس وزیران سازمان
همکاری اقتصادی و اشتغال محمدعلی پاشا و حرم های
در مصدق (۲۹ آذر اسامال) نیز مسعود محمدعلی پاشا و حرم های
در مصدق و سید زینب در قاهره بازدید کرده و عزت خود را برای
روزگردن دینیامی سستی به دینیامی عمومی نشان داده بودند.
دیروز بعد از ظهر به بازار کابل رفت و همراه اهالی خود خود
یکی از کافه های این شهر جای نوشید.

ت، دیپلماتیک است و دولت افغانستان باید توجه شود.
اتباع این کشور به افغانستان بازگردند. علاوه بر این با اینکه
اعلام کرده به هیچ گروه مسلحی در افغانستان اجازه داده
داد علیه همسایگان عمل کنند، با این وجود برخی گروه‌های
در داخل افغانستان علیه ایران عمل می‌کنند که مهار این‌ها
و اولویت‌ها در روابط دو کشور است. از سوی دیگر، بی‌ثباتی در
ایران به دلیل همجواری با وقتی باعث می‌شود مشکلات امنیتی
مهم سرریز کند. رفیق فقر در افغانستان مصادقه داشته
مردم این کشور به کشورهای همسایه سرازیر می‌شوند. وقتی
نستانت بی‌ثباتی باشد، دست گروه‌های تروریستی با می‌شود
مساله به کشورهای همسایه سرریز می‌شود. بحث تشکیل
فرارگیر که مهم‌ترین مکانیسم برای ثبات در افغانستان است
به محورهایی است که باید در روابط دیپلماتیک بین دو کشور
به چهر قرار گیرد. با توجه به اینکه طالبان تحت تحریم آمریکاست
های آنها در صندوق‌های خارجی مسدود شده، این کشورها
اند از طریق خاک خود دست به تجارت‌های مهم بزنند و بر
اساس بحث همکاری گسترده‌تر ایران و افغانستان در حوزه
برای کابل بسیار مهم است. در هر حال ایران و طالبان دارای
های از فرصت‌ها و چالش‌ها هستند که باید چه در قالب
های کنبی و چه در قالب توافق‌های شفاهی مدیریت شوند و
مسائل بر اهمیت سفری که روز گذشته از سوی وزیر خارجه
بان به افغانستان صورت گرفت، می‌افزاید.